

Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Lokale målsettinger og strategier 2021 – 2024 for Gjerstad og Risør

Formålet med tilskuddsordningen

er å fremme natur- og kulturminneverdier i jordbruket samt å redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift.

Kommunens årlige tildelte ramme skal forvaltes ut fra fastsatte lokale målsettinger og strategier basert på lokale forhold og utfordringer som følger nedenfor.

Status

- Få fulltidsbønder og mange deltidsbønder
- Hvert foretak har mye leiejord og mange grunneiere å forholde seg til
- Til dels små teiger og store kjøreavstander mellom driftssenteret og leiejorda
- Lite produsentmiljø

Utfordringer

- Gjengroing av jordbrukets kulturlandskap
- Høy leiejordandel gir mindre forutsigbar drift, vedlikehold av kanter og grøfting
- Uønskede og fremmede arter sprer seg
- Jordbrukets utslipp til vann og luft må reduseres – behov for oppgradering av hydrotekniske anlegg og dekke på åpne gjødselkummer
- Verneverdige bygg er svært kostbare å restaurere
- Nok kunnskap om artsmangfold og naturtyper med tilhørende skjøtsel

Mål

SMIL-midlene skal sees i sammenheng med midlene i fra ordningen «Tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket i Agder» for å få en så god effekt av de lokale miljøvirkemidlene som mulig.

I tillegg skal en ved tildeling av midlene se hen til aktuelle lokale vedtak og registreringer som er med på å ivareta formålet med ordningen, jf. tabellen nedenfor:

Gjerstad	Risør
Kommuneplan m/ hensynssone landbruk. Landbruket er en integrert del av KP	Kommuneplan m/ hensynssone landbruk. Landbruket er en integrert del av KP
Kulturminneplan	Kulturminneplan
	Bystyrevedtak - Sauer på øyene i statlig sikra friluftsområder for å redusere/hindre gjengroing
Skjøtselsplaner: <ul style="list-style-type: none">- Melås- Landsverk	Skjøtselsplan: <ul style="list-style-type: none">- Frøyna- Randvik- Store-Vardøya- Røed- Åkvåg
Naturtypekartlegging	Naturtypekarlegging

Aktuelle tiltak

Planleggingstiltak		
	Større tiltak på en eller flere eiendommer som krever oversiktsplan og kostnadsoverslag. Det forutsettes at enten grunneierlag eller landbruksforetak søker og er drivkraften i tiltaket	Inntil 50 % maks kr 15 000
Forurensingstiltak		
Dekke over gjødselkum/lager		Inntil 50 % tilskudd
Oppgradere hydrotekniske anlegg som er skadet eller underdimensjonert. Det samme gjelder graving eller utbedringer av hovedkanal og senkingstiltak ved utløp. Tiltak knyttet til lukka grøfting hører under ordningen «Tilskudd til drenningstiltak på jordbruksjord» https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/tilskudd-til-drenering-av-jordbruksjord		
	Stoppe/hindre erosjon og avrenning. Vassdragstiltak kan kreve tillatelse av enten Fylkeskommune eller Statsforvalteren så husk å undersøke dette. Mer informasjon her: https://agderfk.no/vare-tjenester/klima-natur-og-friluftsliv/vannforvaltning/fysiske-tiltak-i-vassdrag/	
Kulturlandskapstiltak		
Gammel kulturmark	Rydde, åpne opp og gjerde inne gammel kulturmark og kantsoner til jordbruksareal. Beitetiltak i viktige områder	Inntil 50 % tilskudd
Ferdsestiltak	Tilrettelegging og rydding langs tradisjonelle ferdselsårer og til eventuell skilting i jordbrukslandskapet. En forutsetning er at ferdselsåren må gå over landbrukseiendom og ha en kulturhistorie med seg. Stier som utelukkende er i utmark og er for friluftslivsformål prioriteres ikke.	
Biologisk mangfold	Restaurere og utøve skjøtsel som ivaretar viktige biologiske verdier og naturtyper. Primært søkes det via miljødirektoratets ordninger https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/	
Kulturminner	Tiltak kan være skjøtsel av hustuffer avgrenses til engangstiltak som kan bidra til årlig overflatisk skjøtsel. Dvs. at området ryddes/tynnes og eventuelt gjerdes inn, dersom dette er nødvendig for å få til et tilstrekkelig beitetrykk for å holde landskapet rundt kulturminnet åpent. Tiltak knyttet til steingjerder, rydningsrøyser og gamle tre- og steinbruer kan støttes, dersom lokaliteten har kulturhistorisk verdi. Enkelt tiltak må godkjennes av kulturminnemyndighetene	Inntil 50 % tilskudd
Freda og verneverdig bygninger		
Bygninger i landbruket som restaureres etter antikvariske prinsipp. Kostnadsoverslag fra bygningskyndig der restaureringsarbeidet tydeliggjøres kreves. Det kan gis tilskudd med inntil kr 25 000 forutsatt minimum kr 75 000 i kostnadsoverslag		

Forøvrig gjelder:

- Tiltak som er påbegynt støttes ikke

- Ingen søknadsfrist – første mann til mølla
- Det omsøkte arealet må ikke være avsatt til annet en landbruk i plan
- Det kreves jordleieavtale for alle jordbruksrelaterte tiltak, når det ikke er eier og driver som søker
- Det settes en arbeidsfrist på 3 år som hovedregel
- Søknader som på bakgrunn av godkjent kostnadsoverslag utløser mindre tilskudd enn kr 10 000 vil ikke bli prioritert.

Veiledning og Informasjonsmøter:

Så snart forholdene tillater fysiske samling vil en i løpet av 4-års perioden avholde et inspirasjons- og eksempelmøte hvor Statsforvalteren inviteres. Møte holdes primært månedsskifte mars/april.

Søker veiledes og befaring foretas i forkant av søknad.

Godkjente kostnader

A. Timesatser brukes primært

Eige arbeid	kr 350 pr. time
Eige arbeid med motorsag	kr 400 pr time
Eige arbeid med traktor, gravemaskin, fliskutter o. l.	kr 700 pr time

Egeninnsats skal dokumenteres med timelister, og det skal ikke beregnes merverdiavgift på egeninnsats.

B. Faktiske utgifter til gjerder dokumenteres ved tilbud/faktura

C. Dersom ikke A og/eller B ikke benyttes kan dette brukes.

Hovedtiltak	Deltiltak	Enhetspris til godkjente kostnadsoverslag
Rydding gammel kulturmark		
	Felling, rydding og fjerning av kvist og hogstavfall ved restaurering av gammel og delvis gjengrodd kulturmark.	Inntil 4300 kr/daa ved sterk gjengroing. Ved mindre gjengroing brukes skjønnsmessig andel. Verdi av nyttbart virke trekkes fra. ¹
	Motormanuell (ryddesag) felling, rydding av kratt og høgstauder	535 kr/daa
	Bortkjøring av avfall og kvist	430 kr/daa
	Tynning av kantsone	14 kr/lm
Skjøtsel av gammel kulturmark og kulturminner (registrerte)		
	Beitepussing	170 kr/daa
	Ljåslått	3 – 5 t/daa
	Slått med trimmer	535 kr/daa
	Motorslåmaskin, 2 hjuls	0,5 – 1,0 t/daa
	Mekanisert slått, innkjøring med hesjing	10 – 15 t/daa

	Mekanisert slått, innkjøring uten hesjing	2 – 4 t/daa
Gjerder		
	Fjerning av gjerde	17 kr/lm
	Nettinggjerde m. topptråd, ferdig oppsatt. Laus grunn ²	65 kr/lm avhengig av grunnen
	Permanent elektrisk gjerde. Faste stolper, to-tretråds	32 kr/lm
	Sluse med fast port	1000 - 1500kr/ stk.
	Gjerdeklyv	1100 kr /stk.
	Grind	2100 kr/stk.
Restaurering av steingard		
	Enkel steingard, 1 m	430 – 1285 kr/lm
	Ny dobbelsteingard	2140 kr/ lm
	Bakkemur/støttemur, H>1m Riving, sortering, bygging m.m.	535 – 1600 kr/lm
Ferdselstiltak		
	Rensk avskjæringsgrøft	9 - 16 kr/lm
	Ny avskjæringsgrøft	32 kr/lm
	Sti lite ferdsel, 10 cm lag	32 – 43 kr/m ²
	Sti middels ferdsel, 20 cm lag	48 – 59 kr/m ²
	Barkfylling	6,5 – 16 kr/m ²
	Utlegging av 10 cm bære- /slitelag	16 – 19 kr/m ²
Bygninger		
	Kostnadsoverslag må settes opp av kyndig fagperson	

Merknader:

- 1) Dersom kostnad med rydding av gml. kulturmark er høyere enn kr 4300 pr. dekar skal det være et spesielt verdifullt kulturlandskap før kostnadsoverslaget kan godkjennes.
- 2) Dersom det er mye fjellgrunn må kostnadsoverslaget pr løpemeter justeres opp.
- 3) Er du i tvil om hvor stort kostnadsoverslaget skal være, er det en mulighet å forsøke hvor lang tid arbeidet tar på et gitt areal og gange opp etter at kommunen har godkjent dette